

ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Пап В. В., д. е. н., доцент, професор кафедри

Бошота Н. В., к. е. н., старший викладач

Мукачівський державний університет

Повноцінне ведення інноваційної діяльності неможливо без продуманої інвестиційної політики та забезпечення необхідної фінансової підтримки. Амбітні цілі уряду України з прискореного переходу до інноваційної економіки і випереджаючого розвитку науки і техніки неможливо реалізувати без створення сприятливого інвестиційного клімату. Для розвитку інноваційної економіки потрібні збільшення державного фінансування наукових досліджень і розробок, підтримка малих інноваційних підприємств, розвиток венчурного інвестування, поліпшення законодавчої бази.

Лімітований обсяг фінансування не дає можливості вченим і розробникам своєчасно доводити свої розробки до стадії впровадження та кінцевої реалізації. Кількість спеціалізованих організацій, що надають послуги з маркетингу інноваційних розробок в Україні, невелика. При цьому багатьом дослідницьким колективам і розробникам про них або нічого не відомо, чи їхні послуги для них занадто дорогі, а кредити під завершальні стадії інноваційних проектів поширення поки не отримали [1].

Джерелами фінансування інноваційних проектів, які здійснювали підприємства та організації, є: власні кошти компанії; залучені кошти; позикові кошти. Проте у діяльності інноваційних підприємств рідко використовують одну форму фінансування, в багатьох випадках вищезазначені форми оптимально поєднуються. Підприємства формують власну індивідуальну модель фінансового забезпечення, за допомогою якої визначається склад і структура джерел фінансування.

Рівень інноваційної активності тісно пов'язаний з розміром фірми і зростає пропорційно йому. Інноваційна діяльність включає витрати на нові розробки і дослідження, придбання зовнішніх знань, підготовку виробництва для впровадження інновацій, купівлю машин, обладнання та програмного забезпечення.

Проте фінансування інноваційної діяльності з власних коштів обмежує реалізацію потенціалу підприємств, оскільки для широкомасштабних інвестицій та реструктуризації підприємства потрібні значні фінансові вкладення, якими самі підприємства не володіють. Тому під усьому світі в ролі таких інвесторів найчастіше виступають венчурні фонди, здатні йти на ризик заради високого прибутку вдалих проектів, що компенсує невдалі вкладення.

На додаток до цього, інноваційна діяльність на ранніх етапах має високу частку ризику, що вимагає кредитування за ставкою вище прийнятною для підприємств та організацій. Такий поширений метод фінансування інноваційної діяльності як банківський кредит на сьогоднішній день не є актуальним. Тому потрібно розглядати можливості застосування нетрадиційних методів фінансування інноваційної діяльності вітчизняних підприємств до яких належать форфейтинг, франчайзинг, венчурне фінансування та інші. Доведено, що ці форми фінансування інновацій здатні значно активувати інноваційний розвиток малого підприємництва.

Важлива умова для розвитку форфейтинга - довгий горизонт планування [2]. Коли бізнес буде здатний уявити, що буде через п'ять років або хоча б через три роки, - тоді форфейтинг і стане цікавий. В умовах же політичної та економічної нестабільності бізнес не в змозі будувати довгострокові плани. Коли влада створить спокійні умови для роботи підприємств експортерів і банків, тоді інструменти для тих, хто дивиться далеко вперед, будуть цікаві ринку. Тому згідно думки багатьох аналітиків та експертів продаж форфейтингових боргів на вторинному ринку - далеке майбутнє.

Фінансове забезпечення розвитку інноваційної сфери повинно стати пріоритетним завданням інноваційної політики, що має ґрунтуватися на системі стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку зі скороченням їхньої кількості та збереженням тих, в яких Україна має суттєвий науковий здобуток і перспективи.

Такі заходи сприятимуть стимулюванню збільшення інвестицій у наукові установи, технологічні парки та інші науково орієнтовані галузі і від інших недержавних джерел. Застосування інновацій надасть змогу підприємствам зміцнити конкурентні переваги як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках. А державі зміцнити свої позиції порівняно з економіками розвинених держав.

Література:

1. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: моногр. / О.М. Алимов, А.І. Даниленко, В.М. Трегобчук та ін. –К.: Об'єднаний ін-т економіки НАН України, 2005. – 540 с.
2. Федулова Л. Концептуальна модель інноваційної стратегії України / Л. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 1. – С. 87–100.
3. Яшкіна О.І. Інноваційна діяльність підприємств України : тенденції розвитку та чинники впливу / О.І. Яшкіна // Маркетинг і менеджмент інновацій – 2013 - №4 – С. 181-189.